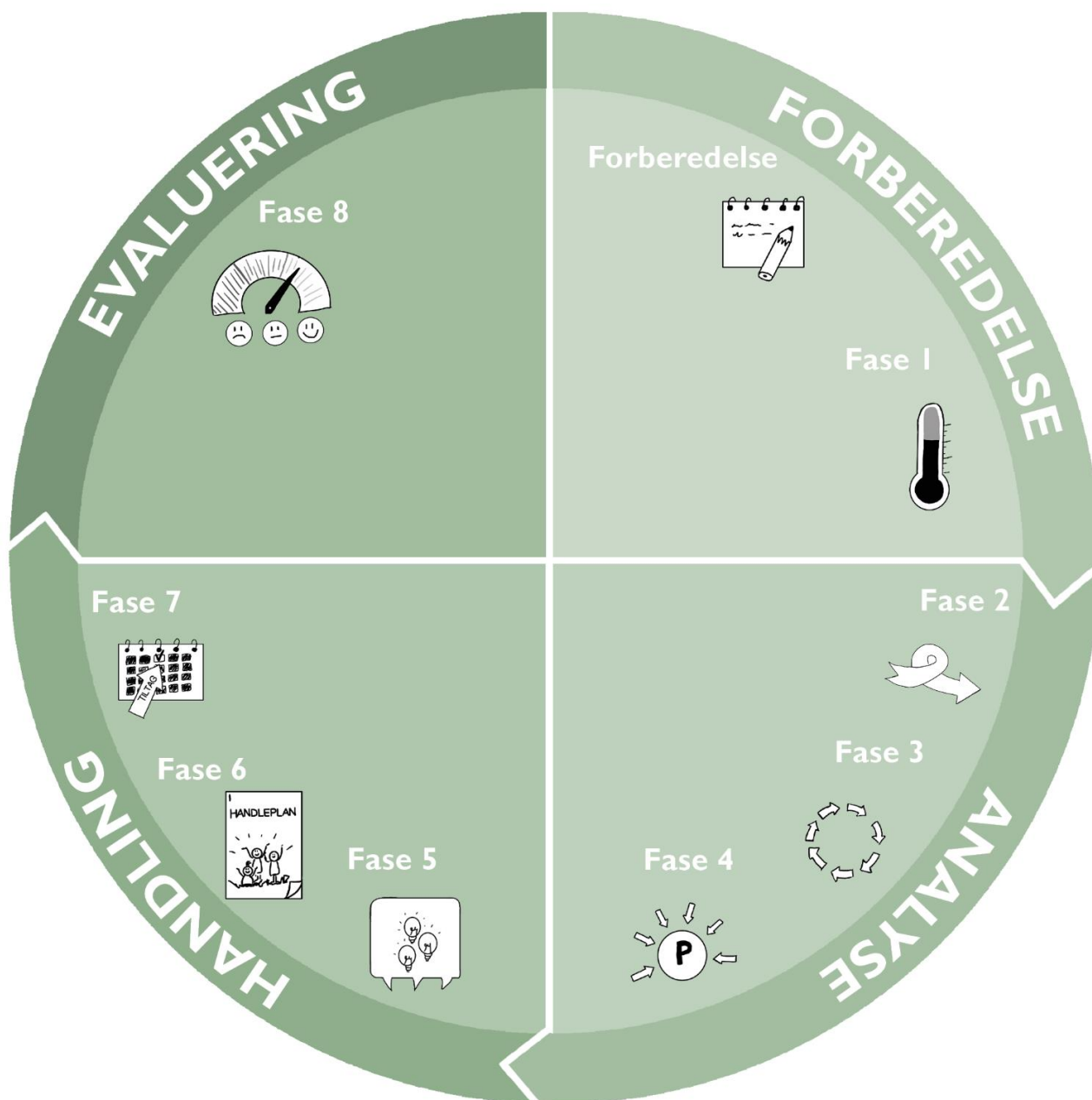

LTU

LÆRING, TRIVSEL OG UDVIKLING
- ET ANALYSE- OG HANDLEVÆRKTØJ

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
Forberedelse	4
Fase 1: Hvilken problemstilling er vi bekymrede for?	6
Analyse	7
Fase 2: Hvilke konsekvenser har problemstillingen?	7
Fase 3: Hvilke sammenhænge er der mellem lege- og læringsmiljøet, relationer og problemstillingen?	7
Fase 4: Opretholdende faktorer	11
Fase 5: Hvad kan vi gøre for at støtte læring, trivsel og udvikling?	12
Fase 6: Hvad vil vi prioritere for at støtte barn/ung/gruppens trivsel og udvikling?	12
Fase 7: Vi gennemfører tiltag, der skal støtte barn/ung/gruppens læring, trivsel og udvikling	12
Evaluerings.....	13
Fase 8: Vi følger op på tiltagene – hvordan går det med problemstillingen	13

BAGGRUND

LTU-modellen i Rødovre Kommune

LTU-modellen er et analyse- og handleværktøj udviklet på Pædagogisk Udviklingscenter (PUC) i Rødovre Kommune. Værktøjet kan effektivt hjælpe lærere og pædagoger med én af deres største udfordringer: at skabe Læring, Trivsel og Udvikling (LTU) hos børn og grupper af børn.

Illustrationen på forsiden viser, at LTU-modellen skal forstås som en cirkulær proces. Illustration viser også modellens faser samt modellens delprocesser i form af forberedelse, analyse, handling og evaluering.

Processtyrer

I arbejdet med LTU-modellen er det vigtigt at have en god processtyrer. Processtyrerens opgave er at guide teams gennem LTU-modellens faser, så det sikres, at der skabes refleksion og perspektivudvidelser af den problemstilling, der arbejdes med.

For at blive processtyrer skal man have gennemgået et forløb på 4 moduler. Uddannelsen af processtyrerne varetages af Pædagogisk Udviklingscenter.

FORBEREDELSE

Hvad er en problemstilling?

Inden teamet udarbejder en LTU-analyse, har man aftalt, hvilken problemstilling man vil tale om.

Erfaringerne viser, at muligheden for at finde nye handlemuligheder er langt større, hvis én eller flere medarbejdere har lavet observationer af problemstillingen forud for LTU-analysen. Ved observationerne skal man særligt kigge på, hvornår problemstillingen folder sig ud og hvornår problemstillingen er fraværende.

Det er en fordel, at man inden gennemførelsen af LTU analysen har fundet ud af, hvad der eventuelt har været af særlige tiltag i forhold til den problemstilling, man vil tale om i LTU-analysen. Det kan være: Hvilke undersøgelser er der lavet? Har psykologen været involveret – hvordan? Har der været foretaget observationer af fx børnegrupper? Har der været samtaler med forældre om særlige bekymringer?

Det er afgørende, at man får beskrevet den problemstilling, man er bekymret for, og filtrerer egne tolkende udsagn og forforståelse fra, når man påbegynder en LTU-analyse. Det betyder bl.a., at man skal undgå alle formuleringer, hvor man tillægger barn/ung/gruppen eller situationen motiver eller intentioner for det man ser.

Fx 'barnet gemmer sig bag gardinet'. Man tillægger barnet en intention om, at barnet 'gemmer sig'. I den rene observation vil formuleringen være, at 'barnet står bag gardinet'. Man skal undgå generaliserende og vurderende formuleringer af barn/ung/gruppen: En god rettesnor er bl.a. at undgå alt, hvad man kan sætte 'er' foran. Eksempelvis: 'Barnet er dominerende', 'konfliktsty', 'opmærksomhedssøgende' mv. er ikke objektive beskrivelser. Den observerede problemstilling er noget, man helt konkret har hørt barn/ung/gruppen sige eller set barnet/gruppen gøre. Man kan også forestille sig, at et kamera filmer en situation og spørge, hvad fanger kameraet?

Man kan arbejde med en LTU problemstilling ud fra 3 forskellige vinkler:

- En LTU med fokus på et enkelt barn/ung
- En LTU med fokus på en gruppe
- En LTU med fokus på en situation

Processtyrerens opgaver

Processtyreren har fire opgaver under LTU-analysen. Nedenfor er vist nogle eksempler på, hvad de fire opgaver kan indebære:

Mødeledelse:

- Rammesætte mødet (hvem fremlægger en udfordring, rolleafklaring)
- Tidtager (kan uddelegeres)
- Holde styr på talerækken (kan uddelegeres)
- Sørge for at mødelokalet er godt indrettet (opstilling af stole/bord/smartboard/flip-over)
- Sørge for de nødvendige LTU-støttematerialer
- Sørge for at der noteres i LTU-skemaerne
- Sørge for at der noteres i LTU-skemaerne og at de medbringes til fase 8

Facilitering:

- Stille undersøgende og nysgerrige spørgsmål til perspektiverne i fase 3
- Sørge for at alle i teamet bidrager og deltager
- Holde fast i at dialogen tager udgangspunkt i/forholder sig til den observerede adfærd (jf. fase I)

Processtyring:

- Tage styring på processen
- Fastholde at teamet går frem efter LTU-modellens faser
- Lave opsummeringer ved faseskift

Produktstyring:

- Understøtte at teamet når frem til at beslutte konkrete tiltag
- Opfordre teamet til at vælge tiltag, der er overkommelige og realistiske
- Konkretisere tiltagene med henblik på hvem, hvornår og hvad der skal komme ud af det
- Få sat punktet ”følge op på tiltag” (jf. fase 8) på dagsordenen

Fase 1: Hvilken problemstilling er vi bekymrede for?

Trin 1: Hvilken problemstilling er vi bekymrede for?

- Hvad er vi bekymret for? Hvad er problemstillingen? Hvordan viser problemstillingen sig?
- Hvis et kamera filmede problemstillingen, hvad ville filmen så vise?

Personalet laver en liste over konkrete problemstillinger, som man er bekymret for. Problemstillingen skal være så objektiv og beskrivende som mulig.

Ofte ender man med en liste af problemstillinger, som man er bekymret over. I disse tilfælde drøfter man kort og prioriterer de 1-3 problemstillinger, man er mest bekymret for og derfor ønsker at fokusere på i arbejdet med LTU-analysen.

Formålet med denne fase er, at teamet sammen får en så konkret og objektiv beskrivelse af problemstillinger, man er bekymret for som muligt – uden at fortolke den.

Trin 2: Hvad har der hidtil været gjort i forhold til problemstillingen?

- Har der været ressourcepersoner involveret?
- Har der været kontakt med PPR eller andet?

ANALYSE

Fase 2: Hvilke konsekvenser har problemstillingen?

Trin 1: Hvilke konsekvenser har problemstillingen for aktørerne omkring problemstillingen nu og på sigt?

NU	SIGT

Trin 2: Hvilke pædagogiske/didaktiske udfordringer giver problemstillingen os?

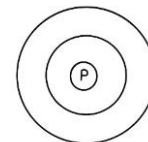
Fase 3: Hvilke sammenhænge er der mellem lege- og læringsmiljøet, relationer og problemstillingen?

Teamet undersøger i denne fase sammenhænge og mønstre mellem lege- og læringsmiljø, relationer og problemstillingen i forhold til følgende perspektiver:

- A. Faktorer**
- B. Barn-barn relation**
- C. Aktiviteter, hverdags- og undervisningssituationer og lege**
- D. Relationen mellem pædagogiske medarbejdere og børn**
- E. Kultur og læringsmiljø**
- F. De voksnes samarbejde**
- G. Aktør**

A) Faktorer

Tegn problemstillingen i midten med to cirkler omkring. Drøft følgende:

Trin 1: Hvad er der sket omkring problemstillingen, som kan have haft indvirkning på problemstillingen?

Hvilke faktorer har haft betydning?

Fx:

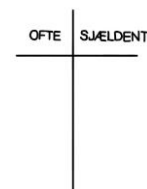
- Ændringer i skole/dagtilbud i form af nyt personale eller ny børne/ungegruppe?
- Ændringer i skole/dagtilbud fysiske læringsmiljø?

Fordel faktorerne i ringene: I den inderste ring placeres vigtige faktorer og i den yderste ring mindre vigtige faktorer.

Trin 2: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

B) Barn/ung-barn/ung relation

Trin 1: Med hvilke børn/unge forekommer problemstillingen hhv. særligt ofte og hhv. sjældent eller aldrig?

Trin 2: Hvilke mønstre og sammenhænge kan I se i barn/ung/gruppens relationer og adfærd og hvilke undtagelser?

I forhold til specifikke børn/unge fx:

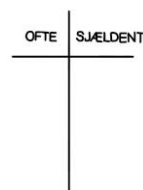
- Dreng, piger
- Yngre, ældre, jævnaldrende,
- Med større eller mindre grupper af børn m.v.

Trin 3: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

C) Aktiviteter, hverdags- og undervisningsituationer og lege

Trin 1: Hvilke situationer forekommer problemstillingen hhv. særligt ofte og hhv. sjældent eller aldrig?

I forhold til spørgsmålet kan man f.eks. overveje:

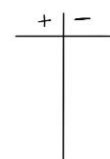
- Ved specifikke aktiviteter?
- Ved specifikke undervisningsformer?
- Ved specifikke lege?
- Ved specifikke fag?
- Ved aktiviteter med høj, lav eller ingen grad af voksenstyring?
- Ved fysisk aktivitet/kreative aktiviteter/fordybende aktiviteter?
- Ved ro/uro?
- Indenfor/udenfor?
- Ved aktiviteter på særlige tidspunkter på dagen (fx overgange, garderobe, samling, spisning etc.)?

Trin 3: Hvilke mønstre og sammenhænge kan I se mellem aktiviteter og adfærd og hvilke undtagelser?

Trin 4: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

D) Relationen mellem pædagogiske medarbejdere og børn/unge

Trin 1: Hvilken voksenadfærd reagerer barn/ung/gruppen henholdsvis godt og mindre godt på?

I forhold til fx:

- Stemmeføring
- Fysisk kontakt fx kram, hånd på skulder m.v.
- Nærvær fx sætte sig ved siden af, øjenkontakt m.v.
- Irettesættelser og konflikthåndtering

Trin 2: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

E) Kultur og læringsmiljø

Trin 1: Hvilke holdninger/adfærd giver status i børne/ungegruppen

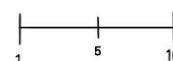

Trin 2: Hvilke holdninger/adfærd giver status blandt de voksne?

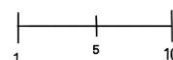
Trin 3: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

F) De voksnes samarbejde om problemstillingen?

Tegn en skala fra 1-10 hvor 1 er informationsudveksling og 10 er reelt samarbejde

Trin 1: Hvordan vurderer I kvaliteten af jeres samarbejde omkring barn/ung/gruppen i forhold til problemstillingen?

- Hvordan samarbejdes der om barnet/gruppen?
- Arbejder teamet mod samme mål?
- Håndterer teamet udfordringerne ens/forskelligt?
- Hvordan hjælper I hinanden

Trin 2: Hvordan vurderer I kvaliteten af samarbejdet omkring barn/ung/gruppens trivsel og udvikling i forhold til problemstillingen med forældrene (både mor og far og/eller omsorgspersoner)?

- Hvordan bruger vi den information, vi har fra forældrene i hverdagen?
- Hvordan vil I karakterisere jeres relation til forældrene?
- Er der forskel på kvaliteten af samarbejdet med hhv mor og far?

Trin 3: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

G) Aktør

Trin 1: Hvad tror I, barn/ung/gruppen ville sige om problemstillingen – eller hvad siger barn/ung/gruppen om problemstillingen?,

Feks. kan man spørge til, hvad barnet udtrykker eller viser verbalt/nonverbalt om den problemstilling man er særligt bekymret for. Spørg eventuelt til hvordan barnet vil færdiggøre følgende sætninger: ”Jeg/vi har brug for ...”, ”Jeg/vi vil gerne have...”, ”Det jeg/vi ville ønske mig/os...” ”at i hjælper med mig/os med”

Trin 2: Hvordan hjælper det os nu med at forstå problemstillingen?

Fase 4: Opretholdende faktorer

På baggrund af analysen i fase 3 laver teamet en omvendt brainstorm på spørgsmålet:

Hvad skulle vi gøre, hvis vi skulle fastholde problemstillingen, som vi er særligt bekymrede for?

Fase 5: Hvad kan vi gøre for at støtte læring, trivsel og udvikling?

Hvad kan vi som team gøre for at ændre det, der er med til at fastholde problemstillingen?

Hvad har vi af ideer til konkrete tiltag?

Brainstorm på konkrete ideer og specifikke nye tiltag (alle ideer er velkomne, al kritik og diskussion af ideer er forbudt)

Fase 6: Hvad vil vi prioritere for at støtte barn/ung/gruppens trivsel og udvikling?

Ud fra brainstorm-listen prioriterer teamet hvilke tiltag, man ønsker at prøve af i de følgende fire uger. Det er afgørende, at de prioriterede tiltag er realistiske og overkommelige for teamet at gennemføre.

Samtidig kan man i prioriteringen af tiltag også skele til hvilke tiltag, man tror vil have den største positive effekt for barnet/gruppen.

Teamet udfylder handleplanen for de prioriterede tiltag. I handleplanen beskriver teamet kort, de prioriterede tiltag de vil gennemføre:

- **Hvem har ansvar for at gennemføre de enkelte tiltag?**
- **Hvornår gennemføres de enkelte tiltag?**
- **Hvornår følges der op på de enkelte tiltag?**

Fase 6			
Hvad vil vi prioritere for at støtte læring, trivsel og udvikling?	Hvornår iværksætter vi tiltaget?	Hvornår følger vi op på tiltaget?	Hvem er ansvarlig for tiltaget?

Fase 7: Vi gennemfører tiltag, der skal støtte barn/ung/gruppens læring, trivsel og udvikling

Teamet gennemfører de aftalte tiltag over en periode på cirka fire uger. Det er afgørende, at perioden ikke bliver for lang, så det bliver overskueligt at evaluere på tiltagene.

EVALUERING

Fase 8: Vi følger op på tiltagene – hvordan går det med problemstillingen

Teamet følger op og vurderer, om de valgte tiltag er gennemført. Teamet tager udgangspunkt i handleplanen og vurderer, om der er sket en forandring i forhold til problemstillingen, som de beskrev i fase 1, ud fra følgende spørgsmål:

- **Hvilken problemstilling var vi bekymret for?**
- **Hvordan går det med problemstillingen i dag, på en skala fra 0-3 (hvor 0 er der ingen forandring er sket)?**
- **Har vi gjort det vi har besluttet?**
- **Hvad skal der ske nu?**

Hvilken problemstilling var vi bekymrede for?	
Hvordan går det med problemstillingen i dag på en skal fra 0-3 (hvor 0 er at der ingen forandring er sket)	
Har vi gjort det vi besluttede?	
Hvis JA – hvad virkede og hvorfor?	Hvis NEJ – Hvad skal der til for, at vi får iværksat handleplanen
Hvad skal der ske nu? Hvad skal I blive ved med at gøre? Hvilke handlemuligheder kan der evt. suppleres med fra brainstormen i fase 5?	

RØDOVRE KOMMUNE